

Denne form for elektronisk stemmeafgivning er ikke behandlet i betænkning 1248/1993 om valg og edb, idet muligheden herfor er opstået efter, at betænkningen blev afgivet i 1993.

3.2.1. *Vurdering af hensigtsmæssigheden af stemmeafgivning via internettet*

For vælgeren vil der ved elektronisk stemmeafgivning via internettet i modsætning til elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne være knyttet den fordel, at vælgeren får nemmere adgang til at afgive stemme, idet stemmeafgivning vil kunne foretages fra hjemmet eller arbejdspladsen. Dette vil endvidere eventuelt kunne bevirke, at flere vælgere end ellers vil afgive stemme ved valget, hvilket må anses for politisk ønskeligt.

Til denne form for elektronisk stemmeafgivning vil imidlertid være knyttet de samme ulemper, som gør sig gældende ved elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne. Hertil kommer, at der til denne form for elektronisk stemmeafgivning ved valg til politiske organer, der er tillagt beslutningskompetence i lovgivningen (Folketinget, Europa-Parlamentet og kommunale råd), er knyttet betænkeligheder, der dels vedrører sikkerheden for, at det er den pågældende vælger, der afgiver stemme, og ikke en anden i den pågældende vælgers sted, dels sikringen af den hemmelige stemmeafgivning.

Da der ved denne form for stemmeafgivning ikke kræves personligt fremmøde på et afstemningssted, herunder brevstemmested, idet afstemning kan ske fra hjemmet eller arbejdspladsen, vil der heller ikke være en myndighed til stede for at sikre, at det er den vælger, som den digitale signatur er udstedt til, som benytter sig af den digitale signatur (den digitale signatur kan overlades til andre), og at stemmeafgivningen foregår på en sådan måde, at andre, herunder familimedlemmer, ikke kan se, hvordan vælgeren stemmer, og dermed heller ikke utilbørligt kan påvirke vælgerens stemmeafgivning.

Det har hidtil været et princip i dansk valglovgivning, at en vælgers stemmeafgivning skal foregå overvåget i den forstand, at en valgmyndighed skal være til stede og sikre sig vælgerens identitet, før denne får adgang til at afgive stemme, samt sikre, at stemmeafgivningen foregår, uden at andre kan se, hvordan vælgeren stemmer. Det gælder både ved stemmeafgivning på afstemningsstedet på valgdagen og ved brevstemmeafgivning.

Foretagelse af stemmeafgivning, uden at andre kan se, hvordan der er stemt, er ikke blot en ret for vælgeren, men også en pligt. Pligten til at foretage stemme-

afgivning, uden at andre kan se, hvordan vælgeren stemmer, fraviges kun i tilfælde, hvor vælgeren behøver hjælp til selve stemmeafgivningen.

Det er derfor Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at det ikke vil være hensigtsmæssigt, at der tages skridt med henblik på at indføre adgang til uovervåget stemmeafgivning, herunder via internettet, når det drejer sig om valg til politiske organer (Folketinget, Europa-Parlamentet, kommunale råd) samt landsdækkende folkeafstemninger.

4. *Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for staten*

Forslaget om at give kommunerne mulighed for at beslutte, at der for et eller flere eller alle afstemningsområder i kommunen skal benyttes en elektronisk valgliste henholdsvis at den protokol, kommunalbestyrelsen skal føre over de i kommunen modtagne brevstemmer (brevstemmeprotokollen) ved folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg og kommunale valg, skal føres elektronisk, indebærer ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

Det påhviler således ikke Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor eller andre at levere valglister i elektronisk form til kommunerne. Det er op til de kommuner, der ønsker det, at indgå de nødvendige aftaler med andre om at få tilvejebragt valglister i elektronisk form.

Forslaget om, at opgørelsen af antallet af personlige stemmer for hver kandidat samt antallet af partistemmer/listestemmer for hvert parti skal ske for hvert afstemningsområde inden for opstillingskredsen, og at disse oplysninger skal indeholdes i valgbogen i form af et bilag, indebærer, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i forbindelse med, at ministeriet modtager en attesteret kopi af valgbogen med bilag, skal kontrollere modtagne oplysninger om personlige stemmetal på afstemningområdeniveau. Der vil imidlertid ikke være nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser forbundet med ministeriets kontrol i forhold til den kontrol, ministeriet allerede foretager i praksis.

Forslaget om at bemyndige indenrigs- og sundhedsministeren til at bestemme den nærmere fremgangsmåde ved indsendelse af valgbogen med bilag, og at ministeren herunder kan bestemme, at indsendelsen skal ske elektronisk, indebærer ingen konsekvenser for ministeriet, idet ministeriet allerede har indrettet sig på at kunne modtage valgbogen med bilag elektronisk. Elektronisk indsendelse af valgbogen med bilag vil i praksis være en forudsætning for ministeriets elektroniske offentliggørelse på hjemmesiden af per-